



Dokter als minister

De zorg wordt duurder wanneer een medicus minister van Volksgezondheid is. Dat blijkt uit het onderzoek van Pilny en Roesel waarin zij de ziekenhuiszorg in de verschillende Duitse deelstaten tussen 1955 en 2017 met elkaar vergelijken. Met een *difference-in-differences*-methode tonen zij aan dat onder medisch geschoolde ministers significant meer uitgegeven wordt aan materiaal en personeel. Hierdoor neemt de tevredenheid over de geleverde zorg onder zowel medewerkers als patiënten toe. Tegelijkertijd neemt de factorproductiviteit van de ziekenhuizen met 1,5 tot 1,7 procent af en zijn de kosten per behandeling dus hoger. Dit komt voornamelijk doordat het aantal uitgevoerde behandelingen minder stijgt dan de extra investeringen.

Pilny, A. en F. Roesel (2020) *Are doctors better health ministers?* IFO Working Paper, 328.



Groene ambitie

De ambitieuze Europese Green Deal stelt hoge eisen aan het klimaatbeleid van overheden. Hierbij is Europese samenwerking cruciaal. Storm analyseert in hoeverre het klimaatbeleid van Von der Leyen zowel politiek haalbaar als voldoende doeltreffend is met het oog op de opwarmende aarde. Vooral de financiering van de Green Deal is volgens Storm een heikel punt, omdat dit door wereldwijde private financiering afhangt van bedrijven die veel emissies uitstoten of financieren. Storm stelt dat publieke financiering nodig is om structurele veranderingen door te voeren. Hiertoe moeten de lidstaten dan wel bereid zijn.

Storm, S. (2020) *The EU's Green Deal: Bismarck's 'what is possible' versus Thunberg's 'what is imperative'*. Institute for New Economic Thinking Working Paper, 117.

Loonkloof vluchtelingen

Vluchtelingen worden na integratie in de Zweedse samenleving geconfronteerd met een aanzienlijke loonkloof. Baum et al. zochten naar een verklaring door vluchtelingen te vergelijken met Zweden met gelijke demografische kenmerken. De loonkloof tussen vluchtelingen met een verblijfstatus en Zweden kan voornamelijk verklaard worden door het type baan en een gebrek aan relevante werkervaring. Vluchtelingen komen relatief vaker te werken in handmatige, routinefuncties. Een substantieel deel van de loonkloof blijft echter onverklaard, met name in cognitieve, niet-routinematige functies. Volgens de auteurs kan dit duiden op loondiscriminatie.

Baum, C.F., H. Löf, A. Stephan en K.F. Zimmermann (2020) *Occupational sorting and wage gaps of refugees*. UNU-Merit Working Paper, 2020-023.

Zorg voor later

Ouderlijke bijdragen beïnvloeden de manier waarop kinderen voor hun ouders zorgen wanneer deze op leeftijd zijn. Dat blijkt uit onderzoek van Rao et al. waarbij zij gebruik maken van longitudinale informatie over Chinese gezinnen. Zij maken onderscheid tussen financiële bijdragen van ouders voor onderwijs en huwelijks giften. Kinderen die een huwelijks geschenk meekregen, blijven vaker bij hun ouders in de buurt wonen, komen gemiddeld vaker op bezoek, maar geven minder financiële steun. Voor kinderen die geld kregen voor onderwijs was het effect juist tegenovergesteld.

Rao, Z., M. Groneck en R. Alessie (2020) *Should I stay or should I go? Intergenerational transfers and residential choice. evidence from China*. SOM Research Report, 2020010-EEF. Te vinden op www.rug.nl.



Smartphones op de weg

Hoe gevaarlijk is het gebruik van een smartphone tijdens het rijden precies? Brands et al. onderzochten dit door het aantal ongevallen door buitenlanders in Nederland voor en na de afschaffing van de Europese roamingtarieven te vergelijken. Door deze afschaffing nam het smartphonegebruik onder buitenlanders toe. De Nederlandse weggebruikers vormen de con-

trolegroep omdat dataroaming voor hen niet van belang is. Het aantal ongevallen veroorzaakt door buitenlandse automobilisten blijkt na de afschaffing van het roamingtarief met tien procent te zijn toegenomen.

Brands, D., J. Kligen en F. Ostermeijer (2020) *Hands on the wheel, eyes on the phone: the effect of smart phone usage on road safety*. Tinbergen Institute Discussion Paper, 2020-024/VIII.

Schoonheid loont

Er is veel onderzoek gedaan naar de zogeheten 'schoonheidspremie'. Daaruit blijkt dat aantrekkelijke mensen veelal een streepje voor hebben. Potrafke et al. onderzoeken hoe schoonheid wordt gewaardeerd in de politiek en in hoeverre dit verschil per kiessysteem. Potrafke et al. analyseren met behulp van een aantrekkelijkheidsscore die is gebaseerd op de beoordeling van Amerikaanse proefpersonen de Duitse verkiezingen. Het Duitse stelsel kent een combinatie van de twee kies-

systemen. In een *first-past-the-post*-stelsel is er één winnende partij, terwijl in het geval van proportionele vertegenwoordiging het aantal stemmen het aantal zetels bepaalt. Potrafke et al. concluderen dat het uiterlijk van een kandidaat er vooral toe doet in een meerderheidsstelsel en in mindere mate bij een evenredige vertegenwoordiging.

Potrafke, N., M. Rösch, en H. Ursprung (2020) *Election systems, 'the beauty premium' in politics, and the beauty of dissent*. Tinbergen Institute Discussion Paper, 2020-026/V.

Europees minimumloon

Detragiache et al. (2020) onderzoeken hoe een minimumloon op Europees niveau eruit zou kunnen zien. De auteurs stellen dat een absoluut Europees minimumloon niet wenselijk is, omdat dat geen rekening houdt met productiviteitsverschillen tussen landen. Dit is wel zo bij een relatief minimumloon van zestig procent van het mediane loon in het land. Dit zou dus een effectief middel zijn om armoede onder werkenden te verkleinen. Wel zou het de nominale verschillen tussen landen vergroten, waardoor loonongelijkheid kan worden ervaren. Dit zou de migratie van landen met een laag inkomen naar landen met een hoog inkomen kunnen versterken. Detragiache, E., C.H. Ebeke, L.B.F. Jirasvetakul et al. (2020) *A European minimum wage: implications for poverty and macroeconomic imbalances*. IMF Working Paper, 20/59.

Wel of geen diploma

In de Verenigde Staten is het inkomensverschil tussen afgestudeerden en niet-afgestudeerden sterk toegenomen, terwijl dit in Duitsland juist iets is gedaald. Doepke en Gaetani maken aannemelijk dat werknemersbescherming ongeveer de helft van het inkomensverschil tussen afgestudeerden en niet-afgestudeerden verklaart. Wanneer werkgevers en werknemers namelijk verwachten een langdurige arbeidsrelatie aan te gaan, zullen ze meer investeringen doen die aansluiten bij de baan. Dan neemt met de tijd het verschil tussen de werknemers met en zonder diploma af.

Doepke, M. en R. Gaetani (2020) *Why didn't the college premium rise everywhere? Employment protection and on-the-job investment in skills*. IZA Discussion Paper, 13325.

In voor- en tegenspoed

Het verliezen van je baan kan invloed hebben op je gezondheid. Werklozen hebben een hogere kans op hart- en vaatziekten, aan alcohol gerelateerde aandoeningen of mentale problemen. Gathmann et al. onderzoeken in hoeverre de gezondheid van de partners van ontslagenen ook betroffen is. Ze gebruiken data van Finse fabrieksmedewerkers die werden ontslagen tijdens de grote recessie in 1990-1993. Van het aantal overledenen dat te herleiden is tot het ontslag betreft dit in veertig procent van de gevallen niet de ontslagen werknemer zelf, maar de partner. Hierbij valt het op dat het effect vooral bestaat wanneer de man wordt ontslagen.

Gathmann, C., K. Huttunen, L. Jernström et al. (2020) *In sickness and in health: job displacement and health spillovers in couples*. IZA Discussion Paper, 13329.



Studieschuld

Studenten die minder gaan lenen, worden hiervoor deels gecompenseerd door hun ouders. Dat blijkt uit een onderzoek van Been et al. naar de financiële situatie van studenten. Zij maken hiervoor gebruik van een aanpassing van het Nederlandse leenstelsel in 2009 waarbij het standaardleenbedrag voor studenten omlaagging. Studenten blijken gevoelig voor dit duwtje en gingen gemiddeld 81 euro per maand minder lenen. Voor iedere euro die een student minder leent, neemt de ouderlijke bijdrage met gemiddeld 55 cent toe. Als bijdragen in natura worden meegerekend dan is dit zelfs 68 cent.

Been, J., M. Knoef en J. Dalhuijsen (2020) *Early-life financial behavior, intergenerational transfers, and employment: insights from a nudge in student loan policy*. Netspar Academic Series, DP 06/2020-017.